

dní; proti oddaljenim sokrivcom in deležnikom pa med 5 in 10 leti.

Mati, ktera svojega otroka ob porodu usmerti ali ga poginiti pušči, ker mu nalaš pri rojstvu potrebne pomoči ne da, naj se obsojuje, kadar je bil zakonsk otrok umorjen, v težko ječo za vse žive dni. Če je dete nezakonsko bilo, je kazen pri usmertenju težka ječa od 10 do 20 let; če je pa otrok poginil, ker se mu potrebna pomoč ni dala, od 5 do 10 let.

(Dalje sledi.)

Polovanje po Laškim.

Spisal M. Verné.

27. pismo.

Dragi prijatelj!

Iz Solfatáre sim šel nazaj v Pocuol, kjer se vidijo tudi še ostanjki nekdanjiga krasniga jéza, ki mu Kaligulov most pravijo. Trinajst klončnikov šterlí še iz morja, na kterih so oboki sloneli. Vsih vkup je bilo 25 (Opus pilarum vig. V.) Tù je bil cesar Kaligula prismojeniga spomina 3600 sežnjev dolg most na ladjah od Pocuola do Baje čez silno lep nalív ali rokav morja napravil, de je iz Baje v Puteole ali v Pocuol, kakor de bi bil res Partiane, Dakiane in Britančane premagal, med brezštevilo množico ljudi, ki so ga zijali in mu na vse gerlo slavo vpili, slovesno jahal, ali slovesni vhod (Triumph) imel. — Ko bi bili, kar je večkrat želel, vsi eno samo glavo imeli, bi jim bil Kaligula drugač pokazal. Svetonia bêri, ki tega norea dobro popiše.

Pol talianske milje ali nekoliko minut unkráj Pocuola je bila nekđaj poleg morja silno prijazna Ciceronova pristava, ki jo je „Akademio“ imenoval. Dandanašnji ni več družiga, ko nekaj podertín.

Tla so tod okrog vse vulkanske, kar spričuje verh družiga posebno novi hrib (Monte nuovo), ki je 27. kimovca 1538, debélo četert ure od Pocuola poleg družiga hriba, ki mu „Gauro“ pravijo, v eni sami noči zrastel. Cesta pelje ravno prek njega k Lukrinškemu jezeru, kteriga kamnice (Auster, Ostrica) so Rimljanam toliko dišale, kar Marcial spričuje rekoč:

»Non omnis laudem, pretiumque aurata meretur,
Sed cujus fuerit concha Lucrina cibus«.

To jezero delí od morja ne ravno širok jéz, po kterim cesta v Bajo pelje. — Od tù sim šel na desno, vstran prek noviga hriba, maloveč ko četert ure dalječ, Averniško jezero (Lacus Avernus) ogledat. Menil sim, de bom Bog vé kako strašne kraje vidil; pa pridem k majhnimu, pokojnimu jezeru sred lepó obraščenih gričev. Virgili in — če se prav spomnim, Lukreci ga vse drugač popišeta. — Na južni strani jezera je poprek v hrib jama, ki ji „Sibilna (Šembiljska) jama“ pravijo, in o kteri Virgili piše:

»Spelunca alta fuit, vastoque immanis hiatu« —

Tudi to sim hotel ogledati, desiravno sim se na Virgiljeve besede spomnil:

— — — — — facilis descensus Averno,
Sed revocare gradum, saperasque evadere ad auras
Hoc opus, hic labor est« —

Nekđaj se je šlo nekoliko milj dalječ po nji proti Aheronu in Kumi (Cumæ). Dandanašnji pa se ne more dalječ, ker so jo semtertje mende potresi zasuli; in v nekim kraji je treba zastran vode, ki do stegna seže, de cloveka prenesejo, kar po domače „andar a cavallo“ pravijo. Tù sim široko gledal, kje bomo konje vzeli — kar se mi priklone močan, terden korenjak, ter pravi: „Na-me, gospod!“ — Serčno ga zajaham, de me čez vodo prenese, pa desiravno je bil prav korenjak, je vender dobro stokal pod menoj. — Tù je Kumejska Šembilja prerokovala kakor Virgili pravi:

» — — — — — ostia centum,

Unde ruunt totidem voces, responsa Sybillæ«.

Od tod sim šel nazaj k Lukrinškemu jezeru in naprej v Bajo (Baia), kjer ni več družiga ko poder-tine poleg lepiga morskiga rokava ali nalíva (Meerbusen). Baja je bila nekđaj rimski gospódi nar prijetniši kraj — skoraj bi rekel nje raj. Tù so se gostili in kratkočasili, de ni bilo ne konca ne kraja. — Horaci pravi:

»Nullus in orbe sinus Baiis præluceat amoenis«.

Ciceron pa, desiravno mu je pristava blizo Baje, ki jo je, kakor sim že povedal, „Akademio“ imenoval, silno dopadla, se jezí in pravi:

»Ubi libidines, amores, adulteria, convivia, commestationes, cantus et symphonie audiri solent«.

Properci opomína zato Cintio, de naj se ne dá v Baji zapeljati:

»Tu modo quam primum corruptas desere Baias:

Multis ista dabunt litora dissidium,

Litora, quæ fuerunt castis inimica puellis.

Ah pereant Bajæ, crimen amoris, aquæ!«

Dandanašnji je v tem nekđaj toliko kratkočasnim in zapeljivim kraji vse tiho, vse žalostno, vse polno podertín, med kterimi je nekoliko tempeljnov, ki so morali nekđaj lepi biti, posebno pa tempelj Venere, ki se ji je „Venus Lucina“ djalo, in Merkurjev tempelj.

Od Baje naprej po hribu na večerni strani se pride v revno vas, ki se ji „Mercato del Sabato“ pravi. Nekoliko korakov od te vasi je čudovit vodnjak (Piscina mirabilis), v kteriga je bila voda za potrebo rimskih vojnih ladij ali brodniske vojske od dalječ napeljana. Vodnjak je štirivoglat s peterimi predali, ki jih štiri verste po 28 rimskih pedí visocih klončnikov (Pilastrí) delé, na kterih obok sloní. Dolg je vodnjak 216, širok pa 97 pedí. Dvoje stopnic (Stiege) po 40 stopinj pelje na dno. V oboku je nekoliko odduškov, de so mende vodo v njih zajemali.

Nekoliko bliže morja je verh Baolskiga griča (Bauli), kjer je grozoviti cesar Neron svojo mater umoriti dal, in kjer ji je, de bi se nič hudiga ne nadjala, sam naproti prišel — „Venientem dehinc obvius in litore (nam Antio adventabat) excepit manu et complexu, ducitque Baulos“ pravi Tacit — verh baolskiga griča, pravim, je v tléh nekakšno, večidel v mehko skalo vsekano pohištvo, ki mu „Cento camerelle“ pravijo, pa mende nihče ne vé, če so kleti ali hrami Juli-Cezarjeviga poslopja, kakor nekteri terdijo, ali jetnišnica, ali pa stanice za sužnje.

Na zahodni strani tega hriba je, desiravno polno grobov, vender zalo prijetno elizejsko polje (Campi Elisii), ki ga Virgili tako lepo popiše. In unkráj prijetniga, pokojniga morskiga nalíva je visok hrib, na kterim je Enéa tovarša Miséna pokopal — ingenti mole sepulcrum — in ki ga še zmiram „Capo Miseno“ imenujejo.

»Monte sub ærio; qui nunc Misenus ab illo
Dicitur, æternumque tenet per sæcula nomen«.

Bolj na severno stran od Misenskiga hriba je veliko jezero, ki mu „mare morto“ (mertvo morje) pravijo, in nekoliko dalje so Stigiški močirji — stygiæ paludes — in Kocit in Aheron.

»Cocytí stagna alta vides, stygiamque paludem,
Dí cujus jurare timent et fallere numen«.

Od tod sim šel še dalje na zahodno-severno stran do tjè, kjer je nekđaj Kuma (Cumæ) nar starši mesto v Italii, stala — in potem nazaj v Neapolo.

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* Pruski kralj je počastil Vuka Stefanovića zavolj njegovih zaslug za serbsko slovstvo z redom rudečega orla tretje verste.